

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
OŚRODEK INFORMACJI 693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23 00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/184/2005

ZAUFANIE DO POLITYKÓW W LISTOPADZIE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LISTOPAD 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

ZAUFIANIE DO POLITYKÓW W LISTOPADZIE

- ▶ W listopadzie pierwsze miejsce w rankingu społecznego zaufania zajmuje prezydent elekt Lech Kaczyński, któremu ufa dwie trzecie Polaków (66%). Na drugim miejscu jest urzędujący prezydent Aleksander Kwaśniewski, cieszący się zaufaniem 62% respondentów, na trzecim zaś - prezes PiS Jarosław Kaczyński (60%). Niewiele mniej osób (59%) deklaruje zaufanie do premiera Kazimierza Marcinkiewicza, który w tym miesiącu rozpoczął swoje urzędowanie. Przewodniczący PO Donald Tusk cieszy się zaufaniem blisko trzech piątych respondentów (57%).
- ▶ Spośród polityków umieszczonych na liście w listopadzie największą nieufność budzi Leszek Balcerowicz, któremu nie ufa ponad połowa respondentów (52%). Blisko co drugi ankietowany (46%) nie ma zaufania do Romana Giertycha. Znaczną nieufność (44% wskazań) wzbudza również Andrzej Lepper.
- ▶ W porównaniu z sondażem wrześniowym najbardziej poprawiły się notowania Ludwika Dorna (wzrost liczby deklaracji zaufania o 17 punktów procentowych). Wzrosły również odsetki osób mających zaufanie do dwóch polityków lewicowych: Jerzego Szmajdzińskiego (o 6 punktów) i Marka Borowskiego (o 5 punktów). Najbardziej zmalała liczba respondentów wyrażających zaufanie do Donalda Tuska (spadek o 14 punktów).

Ostatnio wyniki pomiaru zaufania do polityków opublikowaliśmy we wrześniu br. Odzwierciedlały one stan opinii publicznej pod koniec pierwszej części kampanii wyborczej. Po wyborach parlamentarnych i prezydenckich, a także po utworzeniu nowego rządu notowania niektórych głównych postaci polskiej sceny politycznej wyraźnie się zmieniły. Ponadto zamieściliśmy na naszej liście kilka osób, które rozpoczynają swoją polityczną działalność lub wróciły do niej po dłuższej przerwie.

ZAUFIANIE I NIEUFIANIE

W listopadzie¹ największym zaufaniem społecznym cieszy się prezydent elekt Lech Kaczyński. Ufa mu dwie trzecie Polaków (66%). Niewiele mniej osób deklaruje zaufanie do urzędującego prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego (62%) i prezesa PiS Jarosława Kaczyńskiego (60%).

Premierowi Kazimierzowi Marcinkiewiczowi, który w tym miesiącu rozpoczął urzędowanie, ufa prawie trzy piąte ankietowanych (59%), przy stosunkowo niskiej nieufności (14%).

Przewodniczący PO Donald Tusk cieszy się zaufaniem ponad połowy respondentów (57%). W czasie kampanii wyborczej przez wyborami parlamentarnymi zaufanie do tego polityka bardzo wzrosło, jednak po przegranych przez niego wyborach prezydenckich spadło do poziomu odnotowanego w sierpniu.

Połowa ankietowanych ma zaufanie do ministra sprawiedliwości Zbigniewa Ziobry. Jest to nieco więcej niż w listopadzie 2004 roku, kiedy ostatni raz badaliśmy stosunek do niego. Jednocześnie trochę mniej niż przed rokiem jest osób nieufających temu politykowi.

Zaufaniem 42% badanych cieszą się Waldemar Pawlak i Jan Rokita. W ciągu ostatnich pięciu miesięcy zaufanie do prezesa PSL wzrosło - w czerwcu wyrażało je 31% Polaków.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (186) zrealizowano w dniach od 11 do 14 listopada 2005 roku na liczącej 1026 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Wiceprzewodniczącemu Platformy Obywatelskiej nie ufa co trzeci respondent (34%, wzrost od września o 8 punktów). Zaufanie na zbliżonym poziomie uzyskuje dwóch innych liderów partyjnych: przewodniczący Samoobrony Andrzej Lepper (41%, wzrost o 4 punkty) i szef SdPi Marek Borowski (39%, wzrost o 5 punktów).

Posłankę PO Hanne Gronkiewicz-Waltz darzy zaufaniem ponad jedna trzecia Polaków (36%), ale prawie tyle samo (35%) jej nie ufa. W ciągu ostatnich dwóch miesięcy nieufność do niej wyraźnie wzrosła (o 9 punktów procentowych). Przewodniczącemu SLD Wojciechowi Olejniczakowi ufa co trzeci respondent (32%). W stosunku do szefa Klubu Parlamentarnego LPR Romana Giertycha nieufność (46%) znacznie przeważa nad zaufaniem (30%).

Po kilkuletniej przerwie na listę polityków powrócił Bronisław Komorowski. Wicemarszałkowi Sejmu ufa obecnie 30% badanych, natomiast co piąty (20%) deklaruje nieufność. Są to opinie lepsze niż zanotowane ostatnio. W sierpniu 2001 roku zaufanie do niego wyrażało 20% respondentów, a nieufność - 17%. Bronisław Komorowski jest też obecnie lepiej rozpoznawalny niż wówczas.

Nominacja na ministra zwiększyła zaufanie do Zbigniewa Wassermanna. Obecnie ufa mu blisko jedna trzecia respondentów (30%). W grudniu 2004 roku grupa ta była znacznie mniejsza (21%).

Marszałkowi Sejmu Markowi Jurkowi ufa ponad jedna czwarta ankietowanych (28%), a grupa o połowę mniej liczna (15%) wyraża nieufność. Co trzecia osoba (34%) nie zna tego polityka. Marek Jurek jest od dawna obecny na polskiej scenie politycznej, jednak w ostatnich latach był stosunkowo mało widoczny. Poprzednio był na naszej liście w czerwcu 1993 roku. Wtedy ufało mu 7% badanych, a 25% deklarowało nieufność.

Do posła Jerzego Szmajdzińskiego zaufanie ma ponad jedna czwarta respondentów (27%, wzrost od września o 6 punktów), a nie ufa mu nieznacznie mniej (24%).

Ludwik Dorn, minister spraw wewnętrznych i administracji (obecnie również wicepremier), to polityk, w stosunku do którego w ciągu ostatnich dwóch miesięcy wzrosła rozpoznawalność, zaufanie i nieufność. Obecnie ufa mu co czwarty Polak (26%) i jest to wzrost od września o 17 punktów, największy w tym miesiącu. Jednocześnie o 5 punktów (do 19%) wzrosła do niego nieufność.

Notowania prezesa NBP Leszka Balcerowicza są od dawna bardzo stabilne - zaufaniem darzy go około jednej czwartej badanych, a grupa nieufnych jest dwukrotnie większa. Kampania wyborcza, w której dużo się mówiło o jego roli w życiu kraju, nie wpłynęła na zmianę tych ocen.

Tabela 1. Stosunek do polityków w listopadzie 2005

Politycy	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	XI '05	zmiana od IX '05	XI '05	zmiana od IX '05		
	w procentach					
L. Kaczyński	66	+2	20	+1	10	0
A. Kwaśniewski	62	+2	20	-5	15	0
J. Kaczyński	60	+4	23	+3	12	1
K. Marcinkiewicz	59	*	14	*	16	5
D. Tusk	57	-14	24	+12	15	1
Z. Ziobro	49	*	17	*	17	12
W. Pawlak	42	*	23	*	22	7
J. Rokita	42	-2	34	+8	18	3
A. Lepper	41	+4	44	-2	13	0
M. Borowski	39	+5	31	+3	16	7
H. Gronkiewicz-Waltz	36	-4	35	+9	20	5
W. Olejniczak	32	+4	21	+4	19	23
R. Giertych	30	+4	46	+2	14	5
B. Komorowski	30	*	20	*	18	25
Z. Wassermann	30	*	18	*	17	28
M. Jurek	28	*	15	*	17	34
J. Szmajdziński	27	+6	24	-1	20	22
L. Dorn	26	+17	19	+5	13	37
L. Balcerowicz	25	+2	52	+2	16	2
S. Meller	19	*	6	*	12	58
S. Niesiołowski	19	*	23	*	17	35
B. Borusewicz	16	*	10	*	14	54
R. Sikorski	13	*	5	*	12	66
T. Lubińska	7	*	7	*	9	72

Pominięto „trudno powiedzieć”

* We wrześniu brak pomiaru

Do polityków, którym ufa niewiele osób, należą nowi ministrowie: Stefan Meller (19%), Radosław Sikorski (13%) i Teresa Lubieńska (7%). Wszyscy troje są nieznanymi większości Polaków.

Po długiej przerwie wróciło na naszą listę dwóch polityków: Bogdan Borusewicz, obecnie marszałek Senatu, i Stefan Niesiołowski, senator PO. Bogdana Borusewicza nie rozpoznaje 54% badanych, a zaufanie do niego (16%) przeważa nad nieufnością (10%). W lipcu 1996 roku, kiedy ostatni raz badaliśmy stosunek do niego, uzyskał identyczny wynik. Senatorowi Niesiołowskiemu ufa 19% Polaków, nie ufa zaś - 23%. Jest to wyraźna poprawa w porównaniu z czerwcem 2000 roku, kiedy to zaufanie do niego deklarowało 10% respondentów, natomiast nieufność była znacznie większa (42%).

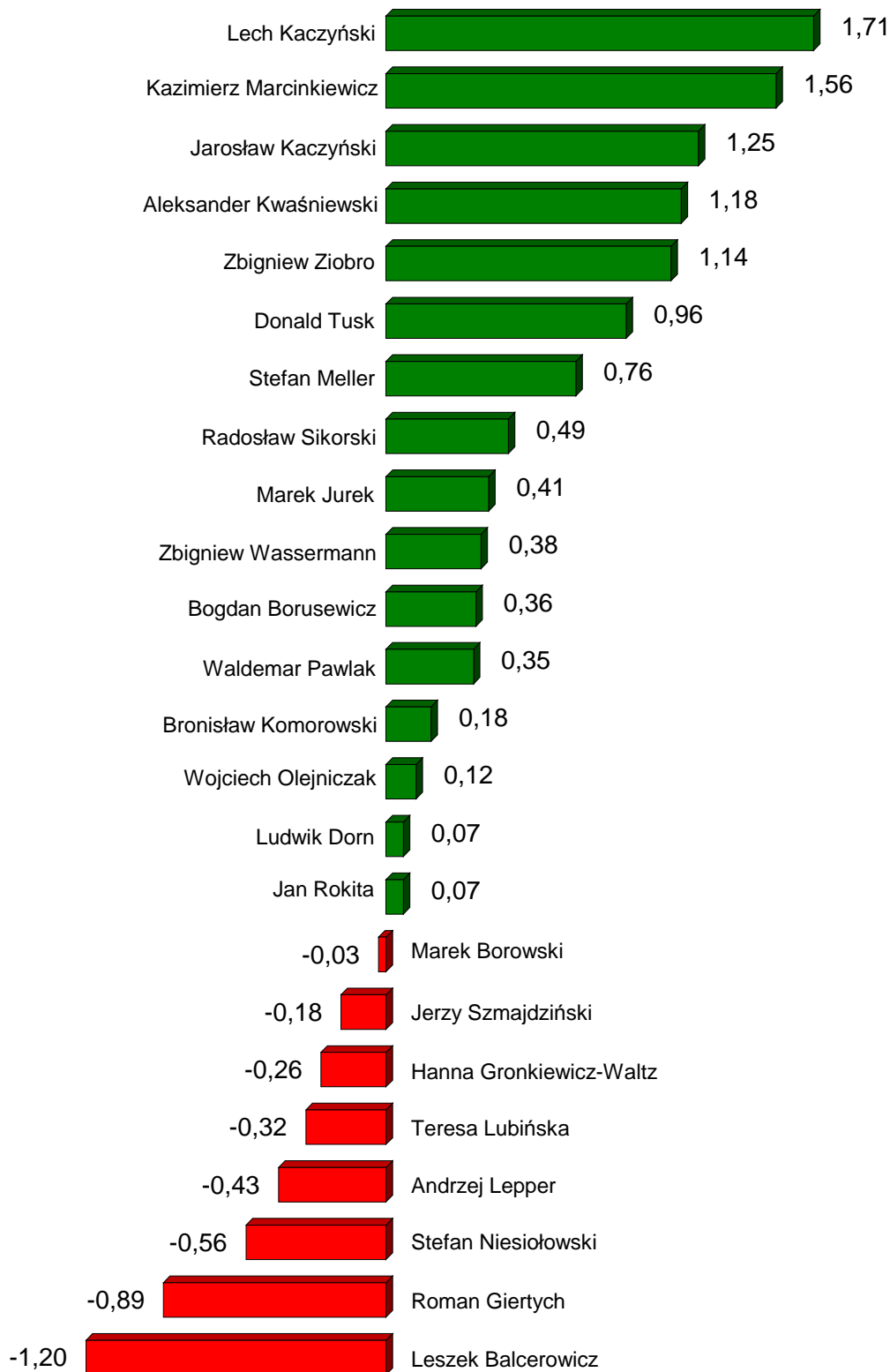
Spośród polityków umieszczonych na liście w listopadzie największą nieufność budzi Leszek Balcerowicz (52% wskazań). Blisko połowa badanych (46%) nie ma zaufania do Romana Giertycha. Znaczną nieufność wzbudza również Andrzej Lepper (44%).

ŚREDNIE ZAUFANIA

Respondenci wyrażają swój stosunek do poszczególnych polityków posługując się jedenastopunktową skalą, której skrajne punkty są opisane z jednej strony jako głęboka nieufność (-5), z drugiej zaś jako pełne zaufanie (+5). W dotychczasowej analizie posługiwaliśmy się łącznymi odsetkami badanych deklarujących zaufanie (wskazania punktów od +1 do +5), obojętność (0) lub nieufność (od -1 do -5) do poszczególnych polityków zamieszczonych na liście, a także ich nieznaną. Przy obliczaniu średniej ocen bierzemy pod uwagę tylko osoby znające danego polityka. Jest ona syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych (zaufanie), jak i negatywnych (nieufność) nastawień do poszczególnych polityków, a jednocześnie wyeliminować różnice wynikające ze stopnia ich znajomości.

Najlepiej odbieranym politykiem jest obecnie Lech Kaczyński (średnia zaufania 1,71). Kolejne miejsca w tym rankingu zajęli: Kazimierz Marcinkiewicz (1,56), Jarosław Kaczyński (1,25), Aleksander Kwaśniewski (1,18), Zbigniew Ziobro (1,14) i Donald Tusk (0,96). Stefan Meller uzyskał nieco niższą średnią (0,76). Pozytywne nastawienie dominuje również w społecznym odbiorze Radosława Sikorskiego, Marka Jurka, Zbigniewa Wassermanna, Bogdana Borusewicza, Waldemara Pawlaka, Bronisława Komorowskiego, Wojciecha Olejniczaka, Ludwika Dorna i Jana Rokity.

RYS. 1. ŚREDNIE OCEN POLITYKÓW W LISTOPADZIE 2005

Najgorzej postrzeganym politykiem spośród umieszczonych na naszej liście jest Leszek Balcerowicz (średnia -1,20). Nie najlepiej odbierani są również: Roman Giertych, Stefan Niesiołowski, Andrzej Lepper, Teresa Lubińska, Hanna Gronkiewicz-Waltz, Jerzy Szmajdziński i Marek Borowski.

Różnice średnich wskazują, że w ciągu dwóch miesięcy poprzedzających listopadowy sondaż poprawiły się notowania polityków PiS, pogorszyły natomiast - liderów PO. Wygrana w wyborach i obecność w mediach przy okazji tworzenia rządu wpłynęły na wzrost zaufania do Ludwika Dorna, Jarosława Kaczyńskiego i Lecha Kaczyńskiego. Lepszą średnią ma też Jerzy Szmajdziński. Przegrana w wyborach Donalda Tuska i brak Platformy Obywatelskiej w nowo utworzonym gabinecie obniżyły notowania przewodniczącego PO, a także Hanny Gronkiewicz-Waltz i Jana Rokity.

Tabela 4. Zmiany średniej ocen

Politycy (uszeregowanie według kierunku i wielkości zmian)	IX 2005	XI 2005	Różnica
L. Dorn	-0,73	0,07	0,8 **
L. Kaczyński	1,35	1,71	0,36 **
J. Kaczyński	0,98	1,25	0,27 *
J. Szmajdziński	-0,45	-0,18	0,27 *
L. Balcerowicz	-1,40	-1,20	0,2
A. Lepper	-0,61	-0,43	0,18
R. Giertych	-1,05	-0,89	0,16
A. Kwaśniewski	1,05	1,18	0,13
M. Borowski	-0,06	-0,03	0,03
W. Olejniczak	0,12	0,12	0
J. Rokita	0,34	0,07	-0,27 *
H. Gronkiewicz-Waltz	0,34	-0,26	-0,6 **
D. Tusk	1,92	0,96	-0,96 **

Różnica średnich ocen istotna statystycznie na poziomie *p=0,05; **p=0,01

Wyniki wyborów prezydenckich i utworzenie gabinetu rządowego przez PiS zmieniły dosyć wyraźnie stosunek do głównych uczestników tych wydarzeń. Premier otrzymał od opinii publicznej kredyt zaufania - tak dzieje się na początku urzędowania każdego gabinetu. Zwycięzca wyborów prezydenckich jest obecnie na czele rankingu polityków, natomiast zaufanie do przegranego w drugiej turze spadło do poziomu sprzed kampanii wyborczej, a przynajmniej jej ostatniej fazy.

Opracował

Michał WENZEL